

מלוטשת ומצוחצחת שאינה מקבלת כתמים, והוא שובע שמחות וגיל
בנעימות נצח.

יב

קו דק משתרע בין החכמה והסכלות, ולא יתן לאדם ליכנס להיכל
החכמה, אך עין העדינות, ועליות הנשמה, מוחקת את קו החוצץ כליל,
ומסלת החכמה לפניו למישור, אבל האדם הנמשל לעיר פרא, אשר
אסור בזיקי התאוה כיום הולדו, רדוף ממתקים, רעב תענוגים, רגון
תמידי, מלא גאווה, גם אם חונן בכשרון החכמה בתכונת נשמתו, ומנה
אחת אפים הוכן לפניו על שלחן התכונה, לא תמצא ידו לעשות חיל
בלימודים, כי מדות מגונות ערלת לב ואטם המוח, סוגרות דלתי
החכמה ונועלות שערי בינה, כי בסוד החכמה נימין דקין, שרירים
עדינים, לא יראום עין בשר, רק עין עדינה של לב עדין.

החכם מכין לו צנורות בלבו ונפשו מהחכמה האצולה, אשר זרם
החכמה זורם דרך צנורות אלו ללבו ונפשו, ולסגולת הזרם דרושה
שמחה נפשית וחדות רוח, צמאון לחכמה ורעבון לבינה, אשר כל אלה
יד הטובה של מדה הטובה הכינתם, יסדתם ותכוננתם.

יג

שרש תיקון המדות הוא סור מרע, ונוח לו לאדם לקיים עשה טוב,
אבל מן הקושי הוא לקיים סור מרע. יש מן האישים שהם עומדים הכן
למסור שארית כחם לטובת זולתם ליחיד ולציבור והם קפדנים ביותר,
וכאשר פגע בהם אדם בדיבורו הקל, הם מתקצפים קצף חדל מעצור,
וידיהם קלות לחלק מהלומות רצח, ואוי לו למי שפגע בהם. אי אפשר
לרחש כבוד שבח ותהלה לעוסק בצרכי ציבור הלזה, אחרי שזה הגבר

לא עמל על תיקון מדותיו, ועסקנותו מבעית, שאהובה לו הציירה הנעשית על ידו, ועל הרוב נעימה לו ההערצה הקוננת בלב כל מכיריו, ואמנם הבריות נהגין ממנו, ואמנם הוא מהולל ומשובח בבחינת התהלה והשבח הניתן לתפץ הסגולה והוא נכס יקר עוד, אבל מהלל איש בשכלו, וזה תגמול החכם שעמל בשליטת הנפש על נפיות רוחו בטבעו, לא יתהלל בו גבר על תנועותיו הטבעיות.

מעשה בחסיד אחד שהזמין אורח לסעוד אצלו בשבת, ובביתו כבר הכינו בלכם קבלת פני האורח, כי גם בני ביתו אהבו את האורחים. ואמנם המחלק את האורחים לא ידע מהזמנתו של החסיד וישלח את האורח לאשר הכין לו, וכאשר שב החסיד בליל ש"ק מבית הכנסת לא מצא כבר את האורח ויבוא בגפו הביתה, וכששמעו בני ביתו שאין להם אורח התעצבו מאד, ויאמר להם החסיד אין האורח כאחד מהנכסים לעשות בו סחורה, דאגתי היא רק שיהיו לו להאורח צרכיו וסעודת שבת, אבל אחת היא לי אם קבל זה ממני או מזולתי.

לא כן מנת חלקם של דלת עם, אם הוא אוהב לעשות טוב, לא ימנע ממנו צרות עין ואין דעתו נוחה לראות אחרים במלאכתו.

יד

שני כחות נבראו בנפש האדם, כח אהבה, וכח שנאה, ולעולם אין יחוס האדם לרעהו בקפאון של שני הכחות יחד, אך אחד מהם פועל, והשני נאסף בהכרח, שהם שני הפכים מוחלטים, ולא יתכן היותם יחד. ההכרעה ביניהם מי יחיה ומי ימות, מי ינוח ומי ינוע, על הרוב תלוי במעשה, בעילות המביאות לידי אהבה לפי חקי הטבע של הבריות, ובעילות המביאות ליד שנאה. ואמנם אף בלי כל סיבה מעשית יש סיבות צפונות בכחות הנפש להפק חן ואהבה לרעהו שהוצג לפניו בפעם ראשונה, אשר לא הכירו מעולם, ומנקודת אהבה זו הולכת